

Bez liczebników nie ma wyników!

Bez liczebników nie ma wyników!

23-(-12)=?

Równanie

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

LICZEBNIK		
– samodzielna, odmienna część mowy, która najczęściej łączy się z rzeczownikiem i dopasowuje do niego swoją formę		
Odpowiada na pytania	- ile?, ilu? - który z kolei?	- dziewięć, milion, pół, jedna druga - pierwszy, siódmy, dwa tysiące ósmy
Funkcja	określanie	
	liczby osób, zwierząt, rzeczy, zjawisk	- trzydzieści lat - dwieście złotych - pół chleba - ćwierć gruszki - dwa chomiki
	kolejności osób, zwierząt, rzeczy, zjawisk	- piąty kawałek chleba - trzeci w kolejce - pięćdziesiąty z rzędu - pierwszy zachód słońca

Liczebnik

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 1

Przeczytaj poniższą tabelę wyników Mistrzostw Europy piłkarzy ręcznych i odpowiedz na pytania tutaj lub w zeszycie. Liczebniki zapisz słownie.

Mecz	Data	Kraj	Wynik	Kraj
Mecz o miejsce 5/6	30.01.2010 (godz. 11:30)	Dania	34:27	Hiszpania
Półfinał 1	30.01.2010 (godz. 14:00)	Islandia	28:36	Francja
Półfinał 2	30.01.2010 (godz. 16:30)	Chorwacja	24:21	Polska
Mecz o brąz	31.01.2010 (godz. 15:00)	Polska	26:29	Islandia
Finał	31.01.2010 (godz. 17:30)	Chorwacja	21:25	Francja

1. Które miejsce zajęli Polacy?
2. Kiedy odbył się finał?
3. O której godzinie rozpoczął się mecz Chorwatów z Polakami?
4. Iloma bramkami przegrali Hiszpanie z Duńczykami?
5. Ile bramek zdobyli Polacy w rundzie finałowej?
6. O której godzinie rozpoczął się mecz o brąz?
7. Iloma bramkami wygrali w finale Francuzi?

Pamiętaj!

Liczebniki główne nazywają liczbę (ilość) czegoś,
np. dwa, trzydziestu i odpowiadają na pytania ile?, ilu?
Odmieniają się przez przypadki i rodzaje.

Liczebniki porządkowe nazywają kolejność w zbiorze elementów,
np. drugi, trzydziesta.
Odpowiadają na pytanie który (która, które) z kolei?
Odmieniają się przez przypadki, liczby i rodzaje.

Liczebniki główne i porządkowe

Źródło: a. nn., domena publiczna.

Pamiętaj!

Liczebniki zbiorowe nazywają liczbę elementów, które są:
- rzeczownikami bez liczby pojedynczej,
np. troje drzwi, czworo nożyczek;
- zbiorem osób różnej płci, np. pięcioro uczniów
(dwie dziewczynki i trzech chłopców), dwoje rodziców (mama i tata);
- młodymi istot żywych, np. troje dzieci, pięcioro kurcząt.
Odmieniają się przez przypadki.

Liczebniki ułamkowe nazywają liczby, które nie są liczbami całkowitymi,
np. trzy czwarte, dwie setne, pół.
Niektóre liczebniki ułamkowe odmieniają się przez przypadki,
np. jednej piątej, jedną piątą,
zaś inne nie odmieniają się, np. pół.

Liczebniki zbiorowe i ułamkowe

Źródło: a. nn., domena publiczna.

Ćwiczenie 2

Podane zdania uzupełnij liczebnikami i określ ich typ według wzoru.

Wzór: dzielić włos na... czworo – zbiorowy.

Brak mu klepki. –

Porozmawiałeś z nim w oczy? –

Jestem w niebie. –

Mama przygotowała mi pyszne śniadanie. –

Mówiła to żartem, serio. –

Posłałam na ogień. –

Doba trwa godziny. –

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 3

Odczytaj zapisane wspak liczebniki i zapisz je w odpowiednich częściach tabeli w kolejności od najmniejszego do największego.

ots, łóp, mytąiseizdćęip, eiwd eicezrt, tąiseizdćęiweizd, ejowd, oroićsansez, hceretz, c, ńreiwć, jetsózs, agjort, umemdóis

Liczebniki główne	Liczebniki porządkowe	Liczebniki zbiorowe	Liczebniki ułamkowe

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 4

Wpisz słownie odpowiednie liczebniki do tytułów książek. Jeśli nie znasz tych utworów literackich, poszukaj odpowiedzi w bibliotecznych katalogach.

1. Juliusz Verne „W dni dookoła świata”
2. Kornel Makuszyński „Szatan z klasy”
3. Edith Nesbit „ dzieci i coś”
4. Hanna Ożogowska „Za minutę miłość”
5. Moony Witcher „Dziewczynka z Księżycą”
6. Anna Onichimowska „ stron świata”
7. Edmund Niziurski „ wtajemniczenie”

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Określ typ, przypadek oraz rodzaj liczebników z poprzedniego ćwiczenia. Odpowiedzi zapisz poniżej lub w zeszycie.

Ćwiczenie 6

Odmień ustnie przez przypadki liczebniki w związkach wyrazowych:

dwoje dzieci,
sześcioro nożyczek.

Sprawdź poniżej poprawność odmiany.

Mianownik	
dwoje dzieci	sześcioro nożyczek
Dopełniacz	
dwojga dzieci	sześciorga nożyczek
Celownik	
dwojgu dzieciom	sześciorgu nożyczkom
Biernik	
dwoje dzieci	sześcioro nożyczek
Narzędnik	
dwojgiem dzieci	sześciorgiem nożyczek
Miejscownik	
dwojgu dzieciach	sześciorgu nożyczkach
Wołacz	
dwoje dzieci!	sześcioro nożyczek!

Ćwiczenie 7

Uzupełnij zdania odpowiednimi formami liczebników zbiorowych.

Do szkoły przyszło tylko (5) dzieci.

W piwnicy zamieszkała kotka z (3) kociąt.

Jedno z (6) źrebiąt zostało oddane sąsiadom.

W gospodarstwie brakuje (4) kurcząt.

Przez las jechał kulig z (7) sań.

(15) rodziców wyraziło zgodę na wycieczkę.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.